

Gråspurv (*Passer Domesticus*)

- Skrevet af Maiken Hartung-Struer

Gråspurven er udbredt over det meste af verdenen - herhjemme finder vi den ynglende tæt på mennesker. Agerdyrkning og husdyrhold har givet gråspurvvene rigtig gode fødemuligheder, som de er gode til at udnytte - de lever af insekter, frø og korn.

Gråspurve bliver hos deres mager hele livet, og de bliver som regel i det samme område i hele deres levetid. Hannen kan kendes på sin grå isse, brunt øjenbrynsbånd samt den sorte hageplet. Den sorte hageplet breder sig ned over brystet om sommeren og er et statussymbol hos hannerne - hanner med den mindste hageplet viger for de hanner, der har den største hageplet. Om vinteren er næbbet guligt, og om sommeren er næbbet sort. Hunnen er mere ensartet gråbrun året rundt.

Gråspurv, han. Foto: Maiken Hartung-Struer

Gråspurvvene oplevede en tilbagegang i 1970'erne, hvor bestanden næsten blev halveret. I 1996 havde bestanden næsten stabiliseret sig igen, men fra 2016 har bestanden af gråspurve atter været faldende. Man vurderer, at tilbagegangen formentlig skyldes, at der er nedgang i husdyrhold og at huse i dag er blevet bedre isoleret - det gør det sværere for gråspurvvene at finde føde og redepladser.

Gråspurv, hun. Foto: Maiken Hartung-Struer

Gråspurven er en fast beboer og ynglefugl i min have. Som regel kommer vi godt ud af det med hinanden - men om sommeren er vi ikke altid enige om, hvordan tingene skal være.

Om sommeren, når bysvalerne begynder deres byggeri, så starter vores uoverensstemmelser nemlig, for jeg byder bysvalen velkommen - men det gør gråspurven ikke. Så snart bysvalerne begynder på deres reder, begynder gråspurven dens luren på bysvalerne. Så sidder gråspurven oppe på tagryggen og venter og venter... og når så bysvalens rede er af passende størrelse, så slår den til og indtager reden som sin egen til bysvalernes store forfærdelse.

Nu skulle man så tro, at gråspurven vælger at bruge bysvalernes rede til at yngle i, men det gør mit par herhjemme ikke. Nej, de har nemlig allerede bosat sig i mursejlerkassen, hvor de lystigt yngler hvert år - de får 2-3 kuld og har en rugetid på 12-14 dage. Alligevel skal hannen overtage bysvalernes rede, fylde den med redemateriale, hvorefter den ikke gider at bruge reden.

Nogle år er det gået så voldsomt for sig i kampen om bysvalernes rede, at de har fået hevet hele reden ned - nogle gange endda med æg i.

Resten af året lever vi i en fin enighed. Gråspurven er en rolig og hyggelig beboer at have. Den bringer liv til haven, hvor de samler sig i mindre flokke og fouragerer sammen med skovspurvvene på foderbrættet. Når de ikke er på foderbrættet, kan jeg følge dem, når de hopper rundt ind og ud af lærkehækken. Det giver liv til haven i de mørke vintermåneder.

Gråspurven kan forveksles med skovspurven - men skovspurven har en brun isse og har en tydelig sort plet på dens hvide kinder. Hannen og hunnen er ens. Foto: Maiken Hartung-Struer